

SWOT-аналіз внутрішньої системи забезпечення якості Бердянського державного педагогічного університету

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1.1. ПОЛІТИКА ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

1.1	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S1. Розроблена політика щодо забезпечення якості</i></p> <p>Індикатор 1. Функції моніторингу якості надані навчальному відділу; Внесено зміни до положення про навчальний відділ та посадових інструкцій працівників</p>	<p>W1. Відсутній окремий підрозділ щодо забезпечення якості</p>
	<p>Індикатор 2. Принципи забезпечення якості внесені до основних нормативних документів: Статуту університету, положення про організацію освітнього процесу в БДПУ, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти БДПУ</p>	<p>W2. На даному етапі в цих документах не виписані індикатори оцінки якості</p>

1.1. ПОЛІТИКА ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

1.1	Можливості	Загрози
Зовнішні чинники	М1. Існує концепція розвитку педагогічної освіти до 2020 року; існують стандарти початкової, основної та старшої школи	31. Концепція існує в проекті Стандарти постійно змінюються
	М2. Політика щодо забезпечення якості задекларована в ЗУ “Про вищу освіту”	32. Не працює НАЗЯВО

1.3. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

1.3	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S1. Забезпечення діяльності студентського самоврядування</i></p> <p>Індикатор 1. Наявність положення про студентську раду БДПУ, Кодексу Студентів БДПУ</p> <p>Індикатор 2. Делегування представників до робочих та дорадчих органів університету: вчених рад, стипендіальної комісії, комісії з переводу на бюджет тощо</p>	<p>W1. Недостатня вмотивованість студентів у студентському самоврядуванні</p> <p>W2. В студентському середовищі панує думка, що від них в освітньому процесі нічого не залежить</p>

1.3	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S2. Забезпечення якості оцінювання</i></p> <p>Індикатор 1. Розроблено Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Бердянського державного педагогічного університету згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС)</p> <p>Індикатор 2. Студенти ознайомлені з методами і критеріями оцінювання. Інформація оприлюднюється на сайті, в робочих програмах та викладачами на початку курсу</p>	<p><i>W2. Недосконалість системи забезпечення якості оцінювання</i></p> <p>Індикатор 1. Тестування не може бути єдиною формою забезпечення якості оцінювання</p> <p>Індикатор 2. Часткова відсутність нормативної бази щодо оскарження оцінок</p> <p>Індикатор 3. Відсутність фінансової можливості прийняття кожної звітності більше ніж однією особою</p>

1.3. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

1.3	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S3. Створення можливості для реалізації гнучких траєкторій навчання</i></p> <p>Індикатор 1. Вибір навчальних дисциплін в межах 25% забезпечує додаткову спеціалізацію та вільний вибір студентів (10%) будь якої дисципліни</p> <p>Індикатор 2. Можливість переходу на індивідуальний графік навчання</p> <p>Індикатор 3. Академічна мобільність студентів</p>	<p><i>W2. Опір з боку керівників деяких структурних підрозділів (факультетів, кафедр) щодо впровадження сучасного освітнього процесу</i></p> <p>Індикатор 1. Кафедри намагаються примусити вчені ради факультетів “розподілити” вибірково компоненту порівну, без участі студентів</p> <p>Індикатор 2. Формальне ставлення студентів та викладачів до індивідуальних консультацій</p> <p>Індикатор 3. Відсутня нормативна база перезарахування кредитів іншого ВНЗ</p>

1.3. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

1.3	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S4. Оцінювання стану організації освітнього процесу здобувачами вищої освіти</i></p> <p>Індикатор 1. Анкетування студентів</p>	<p><i>W2. Інформація для службового користування</i></p> <p>Індикатор 1. Відсутня нормативна база щодо застосування результатів анкетування</p>

1.3. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

1.3	Можливості	Загрози
Зовнішні чинники	<p>М1. Розширення автономії навчальних закладів</p> <p>М 2. Забезпечення широких можливостей для здобувачів вищої освіти щодо формування й реалізації освітньої політики у ВНЗ</p>	<p>31. Обмеження інструкціями, листами, наказами МОН</p> <p>32. Відсутність мотивації у частини студентів до отримання якісних освітніх послуг</p> <p>33. Автономія університету майже не поширюється на фінансову сферу</p>

1.4	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S1</i> Забезпечення прозорості та доступності процедур зарахування</p> <p>Індикатор 1. Наявність інформації щодо освітньої діяльності на сайті</p> <p>Індикатор 2. Прозорість зарахування на навчання через ЄДЕБО</p> <p>Індикатор 3. Проведення відкритих профорієнтаційних заходів</p>	<p><i>W1</i> Технічна підтримка може працювати некоректно</p> <p>Індикатор 1. Оновлення інформації не завжди вчасно; розташування на різних сторінках сайту</p> <p>Індикатор 2. На сьогодні працюють не всі модулі ЄДЕБО</p>

1.4

Позитиви

Негативи

Внутрішні чинники

S2. Атестація здобувачів вищої освіти

Індикатор 1. Наявність

нормативної бази

Індикатор 2. Інформація про випускників внесена до ЄДЕБО

Індикатор 3. Відповідність нових форм документів про вищу освіту вимогам ЄПВО

S3. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Індикатор 1. Наявність

нормативної бази

Індикатор 2. Наявність внутрішньої системи АСК ВНЗ

Індикатор 3 Аналіз результатів сесії

Індикатор 4 Система запобігання плагіату

W2 Нормативна база постійно змінюється

W3 На сьогодні працюють не всі модулі ЄДЕБО

1.4. Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів

1.4	Можливості	Загрози
Зовнішні чинники	<ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="415 221 1149 464">1 Удосконалення нормативної бази щодо прийому, переведення, поновлення та відрахування студентів <li data-bbox="415 464 1149 1049">2 Забезпечення доступу до якісної освіти за результатами ЗНО	<ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="1149 221 1874 349">1 Правила прийому та умови вступу змінюються щорічно <li data-bbox="1149 349 1874 1049">2 Декларованість того, що “гроші йдуть за студентом”

1.5. Викладацький персонал

1.5	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S1</i> Забезпечення якості кадрового потенціалу</p> <p>Індикатор 1. Відповідність кадрів ліцензійним вимогам</p> <p>Індикатор 2 Наявність процедур прийняття на роботу</p> <p>Індикатор 3. Обрання за конкурсом та укладання контрактів;</p> <p>Індикатор 4. Наявність посадових інструкцій</p>	<p><i>W1</i> Занадто багато документів</p>
	<p><i>S2.</i> Можливість підвищувати кваліфікацію</p> <p>Індикатор 1 Існування науково-практичного семінару для молодих викладачів</p> <p>Індикатор 2 Наявність програм довгострокового підвищення кваліфікації</p> <p>Індикатор 3 Обов'язковість підвищення кваліфікації один раз на п'ять років</p>	

1.5. Викладацький персонал

1.5	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S3 Оцінювання результатів роботи НПП</i></p> <p>Індикатор 1. Наявність положення про рейтинг науково-педагогічних працівників та кафедр БДПУ</p> <p>Індикатор 2 Проведення відкритих занять</p> <p>Індикатор 3. Оцінювання НПП здобувачами вищої освіти</p>	<p><i>W1 Відсутність матеріального стимулювання</i></p>

1.5. Викладацький персонал

1.5	Можливості	Загрози
Зовнішні чинники	<ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="426 339 1078 496">1 Вдосконалення фахової підготовки регламентується на законодавчому рівні <li data-bbox="426 511 1097 668">2 Процедурами ліцензування й акредитації здійснюється зовнішній контроль <li data-bbox="426 682 987 839">3 Розроблена нормативно процедура академічної мобільності викладачів	<ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="1166 339 1856 496">1 Відсутня фінансова можливість залучення фахівців-практиків до освітнього процесу <li data-bbox="1166 511 1798 611">2 Відсутність мотиваційних механізмів наукової діяльності

1.6. Навчальні ресурси і підтримка студентів

1.6	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S1</i> Наявність матеріально-технічної бази</p> <p>Індикатор 1 наявність аудиторного фонду та спеціалізованих лабораторій</p> <p>Індикатор 2 обладнання, устаткування та програмне забезпечення комп'ютерних аудиторій; доступ до Інтернету</p> <p>Індикатор 3 інформація про соціальну інфраструктуру</p>	<p><i>W1.</i> Застарілість матеріально-технічного забезпечення сучасним вимогам</p>
	<p><i>S2</i> Навчальне-методичне забезпечення</p> <p>Індикатор 1 наявність НМКД з усіх обов'язкових дисциплін та практик більшості спеціальностей у друкованому та електронному варіантах</p> <p>Індикатор 2 наявність їх у вільному доступі в бібліотеці університету</p>	<p><i>W2</i> Невисокий показник затребуваності навчальної літератури в бібліотеці</p>

1.6. Навчальні ресурси і підтримка студентів

1.6	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>3 Інформаційне забезпечення освітнього процесу</i></p> <p>Індикатор 1 наявність бібліотеки</p> <p>Індикатор 2 забезпеченість бібліотечного фонду науковою та методичною літературою</p> <p>Індикатор 3 наявність періодичних фахових видань</p> <p>Індикатор 4 наявність електронного репозитарію</p>	

1.6. Навчальні ресурси і підтримка студентів

1.6	Можливості	Загрози
Зовнішні чинники	<ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="409 288 1039 445">1 Регулюється ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності <li data-bbox="409 459 1039 616">2 Контроль здійснюється під час акредитації спеціальностей	<ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="1149 288 1839 445">1 Фінансування здійснюється за рахунок власних надходжень вишів <li data-bbox="1149 459 1839 731">2 Деякі показники не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти (зокрема кількість друкованих примірників підручників в бібліотеці)

1.7. Інформаційний менеджмент

1.7	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>1 Система внутрішнього забезпечення якості забезпечує збір, аналіз, використання інформації для ефективного управління освітньою діяльністю</i></p> <p>Індикатор 1 Інформаційні сервіси для студентів, викладачів, абітурієнтів</p> <p>Індикатор 2 Впровадження електронного документообігу</p> <p>Індикатор 3 запровадження системи електронного навчання</p> <p>Індикатор 4 наявність інформаційно-бібліотечної системи</p> <p>Індикатор 5 Створення репозитарію наукових праць викладачів університету</p>	<p><i>1 Відсутність єдиної системи</i></p>

1.7. Інформаційний менеджмент

1.7	Можливості	Загрози
Зовнішні чинники	1 Запровадження ЄДЕБО	1 Невідповідність контрольованих показників діяльності навчальних закладів України до загальноприйнятих в європейській практиці

1.8. Публічна інформація

1.8	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>1</i> Оприлюднення інформації на сайті університету</p> <p>Індикатор 1 доступність інформації</p> <p>Індикатор 2 перелік спеціальностей, спеціалізацій, ліцензії, сертифікатів</p> <p>Індикатор 3 оприлюднення вартості навчання, обсягів держзамовлення</p> <p>Індикатор 4 дисципліни вільного вибору студентів</p> <p>Індикатор 5 навчальні ресурси</p> <p>Індикатор 6 рейтинги студентів</p> <p>Індикатор 7 інша інформація, що підлягає оприлюдненню</p>	<p><i>1</i> Відсутні єдині вимоги щодо подання інформації</p>

1.8. Публічна інформація

1.8	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>1 Інформація, що підлягає оприлюдненню</i></p> <p>Індикатор 1 Нормативно-законодавча база університету</p> <p>Індикатор 2 Фінансова документація</p> <p>Індикатор 3 Зразки документів про освіту</p> <p>Індикатор 4 Інформація про вакансії та прийняття на роботу</p> <p>Індикатор 5 Інформація про наукову діяльність, діяльність ради молодих вчених</p> <p>Індикатор 6 Інформація про студентське саморядування</p>	<p><i>1 Оновлення інформації може здійснюватися нерегулярно</i></p> <p><i>2 Частина нормативної бази розміщена по структурним підрозділам</i></p>

1.2	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S1: Кваліфікована робоча група зі створення програми. Затверджена у встановленому порядку.</i></p> <p>Індикатор 1: Голова робочої групи - доктор педагогічних наук, професор, фахівець в галузі методики викладання історії. Має базову історичну освіту.</p> <p>Індикатор 2: Члени робочої групи є кандидатами педагогічних наук, доцентами, які спеціалізуються на методиці викладання історії та правознавства. Мають базову історичну освіту</p> <p>Індикатор 3: Для забезпечення додаткової спеціалізації "Правознавство" до робочої групи включений кандидат юридичних наук, доцент.</p>	<p><i>W1: Наявність протиріч між різними членами робочої групи</i></p> <p>Індикатор 1: Робочі протиріччя пов'язані з кваліфікацією випускників</p> <p>Індикатор 2: Відсутність методичних рекомендацій з боку МОН стосовно змісту програми призводила до протиріч між випусковими кафедрами ...</p>

1.2. РЗРОБКА Й ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОГРАМ (на прикладі 014 СО (Історія))

1.2	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S2: Широке обговорення процесу створення програми.</i></p> <p>Індикатор 1: До процесу створення програми були залучені всі зацікавлені викладачі.</p> <p>Індикатор 2: Остаточний варіант програми, який відповідає всім поставленим цілям та майбутній кваліфікації студентів (з огляду на компетентнісний підхід) було узгоджено з завідувачами випускових кафедр, деканом факультету та Вченою радою факультету.</p> <p>Індикатор 3: За потреби програма рецензується зовнішніми рецензентами</p> <p>Індикатор 4. Наявність методичних вказівок щодо складання освітніх програм в межах університету</p>	<p><i>W2: До створення програми не залучались студенти</i></p> <p>Індикатор 1: До створення програми не були залучені представники студентського самоврядування</p>

1.2. РЗРОБКА Й ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОГРАМ (на прикладі 014 СО (Історія))

1.2	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p><i>S3: Затвердження програми на університетському рівні</i></p> <p>Індикатор 1: Обговорення та затвердження програми на Вченій раді університету, як такої, що відповідає стратегії розвитку університету.</p> <p>Індикатор 2: Введення в дію програми наказом ректора</p>	<p><i>W3: Прагнення до уніфікації програм з різних спеціальностей, що спричиняє протиріччя між випусковими кафедрами</i></p> <p>Індикатор 1: Уніфікація частини кредитів різних програм в межах ВНЗ, які відводяться під окремі дисципліни</p> <p>...</p>

1.2. РЗРОБКА Й ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОГРАМ (на прикладі 014 СО (Історія))

1.2	Можливості	Загрози
Зовнішні чинники	<p>М 1: Наявність програм зі спеціальності "Середня освіта (Історія)" у інших ВНЗ України, що дає змогу визначити переваги та недоліки власної програми, скоригувати її.</p>	<p>З 1: Необхідність оприлюднення програм зі спеціальності "Середня освіта (Історія)" може привести до порушення авторських прав робочої групи (плагіату)</p>
	<p>М 2: Уніфікація програм з однієї спеціальності в межах держави (наявність переліку компетентностей, які випускник має здобути для певної кваліфікації)</p>	<p>З 2: Уніфікація програм може привести до тотального контролю з боку держави за освітнім процесом</p>
	<p>М 3: Залучення зовнішніх стейкхолдерів до створення програми</p>	<p>З 3: З огляду на специфіку програми зі спеціальності "Середня освіта (Історія)" можливі небажані ідеологічні впливи ззовні (як з боку зовнішніх стейкхолдерів, так і з боку держави)</p>

1.9. Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм

1.9	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p>S1: Внутрішній перегляд магістерської програми "Середня освіта (Історія)" відбувається щорічно</p> <p>Індикатор 1: Гарант програми та члени робочої групи проводять моніторинг і вносять пропозиції щодо змін у програми</p> <p>Індикатор 2: На засіданні випускових кафедр відбувається обговорення програми та, за необхідності, виносяться пропозиції щодо вдосконалення програми</p> <p>Індикатор 3: Вчена рада факультету реагує на пропозиції та затверджує зміни до програми</p> <p>Індикатор 4: Керівництво ВНЗ вводить в дію новий варіант програми...</p>	<p>W1: Довільність моніторингу та перегляду програм</p> <p>Індикатор 1: Відсутність чіткого регламенту перегляду програми</p>

1.9. Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм

1.9	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p>S2: Студентський моніторинг програми та оцінка її актуальності</p> <p>Індикатор 1: Щорічне оцінювання діяльності викладачів</p> <p>Індикатор 2: Активна участь студентів у формуванні робочого навчального плану шляхом вибору окремих дисциплін (10% від загальної кількості кредитів)</p>	<p>W2: Недостатня підготовленість студентів до процесу з перегляду програми</p> <p>Індикатор 1: Звичка студентів сприймати навчальний процес як данність, на яку вони не в змозі впливати</p> <p>Індикатор 2: Вплив суб'єктивних оцінок студентів на вибір дисциплін (відношення до конкретного викладача, намагання обрати "легкий" предмет або невимогливого викладача тощо).</p>

1.9. Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм

1.9	Позитиви	Негативи
Внутрішні чинники	<p>S3: <i>Залучення зовнішніх стейкхолдерів до поточного моніторингу та перегляду програм</i></p> <p>Індикатор 1: Зустрічі з директорами шкіл та інших навчальних закладів</p> <p>Індикатор 2: Аналіз та обговорення на засіданнях випускових кафедр та Вченої ради факультету отриманих пропозицій</p>	<p>W3: <i>Обмеженість кола зовнішніх стейкхолдерів для магістерської програми "Середня освіта (Історія)"</i></p> <p>Індикатор 1: Переважну більшість складають директори шкіл та інших навчальних закладів</p> <p>Індикатор 2: Врегулювання змісту середньої освіти з боку МОН</p>

1.9. Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм

1.9	Можливості	Загрози
Зовнішні чинники	<p>М 1: Стабільний ринок праці, постійна наявність вакансій для випускників магістерської програми "Середня освіта (Історія)" дозволяють постійно вдосконалювати програму.</p>	<p>З 1: Професія педагога не відноситься до престижних</p>
	<p>М 2: Стабільність для студентів, які навчаються за програмою, оскільки кожний варіант затвердженої програми діє весь термін навчання (норма регулюється МОН)</p>	<p>З 2: Постійні зміни в сучасній освітній політиці України призводять до цілого ряду непорозумінь, коли рішення вже впроваджено, а механізму його реалізації ще немає.</p>
	<p>М 3: Зовнішній моніторинг, який дозволяє вдосконалювати програму</p>	<p>З 3: Брак мотивації для ВНЗ проходження процедури зовнішнього моніторингу</p>